

podmět oprávněný, nebo zavázaný. Z toho všeho vyplývá, že stěžovatel, tvrdě, že tato žaloba je žalobou o náhradu škody, a že nárok jí uplatněný podléhá tříletému promlčení podle §u 1489 obč. zák., přehlíží úplně konstitutivní funkci rozsudku v původní rozepři, kterou vytvořen byl nový právní stav, nová skutečnost právní, a je-li žalováno na jejím základě, že nejde o náhradu škody, o které bylo rozhodnuto původním rozsudkem, nýbrž jde o nový samostatný nárok, opírající se o právní skutečnost tímto původním rozsudkem vytvořenou a o takovou změnu poměrů, která by po případě opodstatnila obdobné užití zásady (§ 936 obč. zák., § 7 obč. zák.), totiž zásady o tak zvané doložce rebus sic stantibus. Z toho všeho vyplývá dále, že nelze v tomto případě použití předpisu §u 1489 obč. zák., že tedy odvolací soud nepochybil po strance právního posouzení, usoudiv, že žalobou uplatněný nárok není promlčen.

Čís. 5340.

Dopravní řád železniční.

Přijala-li dráha, byť i v souvislosti se železniční přepravou, do svého skladiště na základě schovací smlouvy zboží, neručí za škodu jeho zmrznutím. Za nebezpečí zmrznutí zboží ve skladišti neručí dráha ani podle smlouvy dopravní.

(Rozh. ze dne 6. října 1925, Rv I 889/25.)

Žalobce, tvrdě, že zboží zmrzlo ve skladišti žalované dráhy, kde bylo uloženo za příčinou vyclení, domáhal se na dráze náhrady škody. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení dle čís. 4 §u 503 c. ř. s. jest proveden částečně proti zákonu, pokud se jím napadá skutkové zjištění odvolacího soudu, že zboží došlo do Prahy již zmrzlé. Zjištění to opírá se o obsáhlý důkaz svědecký a stalo se po zhodnocení všech navzájem si odporujících svědeckých výpovědí. Pokus o jeho zvrácení jest ve své podstatě jenom brojením proti volnému zhodnocení provedených dukazů odvolacím soudem, to však není podle §u 503 c. ř. s., v němž jsou všechny dovolené dovolací důvody vypočítány, vůbec přípustným. Pokud byl dovolací důvod nesprávného právního posouzení proveden podle zákona, jest bezpodstatný. Vychází-li se z nezměnitelného již skutkového zjištění odvolacího soudu, že zboží bylo zmrzlé již před svým uložením do nádražního skladiště, pozbyla žaloba skutkového základu, neboť opírá se o tvrzení, že zboží bylo do uschování odevzdáno zdravé. Než, i kdyby se mělo za to, že zboží za přepravy zmrzlo jen částečně, a škoda byla dokonána teprve jeho nedosta-

tečným ošetřením ve skladišti, není žalobní nárok po právu. Dlužno souhlasit s dovoláním, že dráha, svolivši, zy žalobkyně uložila zboží až do vyclení v jejím skladišti, neposkytla jenom místo k jeho uložení, nýbrž převzala i povinnost, chrániti je před škodou, na př. krádeží, poškozením, požárem, že tedy převzala je v ochranu, a že došlo mezi stranami ke smlouvě schovací dle §§ 957—969 obč. zák., nelze však přisvědčiti jeho názoru, že ujednání této smlouvy zavazovalo dráhu k takovému opatření zboží, by bylo chráněno také před mrazem. Ustanovení §u 957 obč. zák., že uschovatel jest povinen chrániti věc před škodou, nemá toho významu, že uschovatel jest povinen v každém případě ji chrániti před jakoukoliv škodou, v této příčině rozhoduje ujednání a poctivý výklad vůle stran. Dle čl. 282 obch. zák. a §u 81 odst. (6) a (3) žel. dopr. ř. ručí sice dráha při uskladnění zboží v jejím skladišti za zachování bedlivosti řádného obchodníka, tím určuje se však pouze stupeň povinné bedlivosti, nikoliv také její rozsah. Pro posouzení rozsahu ručení, pokud nebylo o něm nic výslovně smluveno, třeba uvážiti, že nádražní skladiště slouží účelům dopravním. V něm jest uloženo zboží v době od ujednání smlouvy nákladní až do naložení na vůz a od složení s vozem až do vydání adresátovi. Zařízení i provoz skladiště musí býti proto a jsou přizpůsobeny předpisům o smlouvě nákladní a o ručení dráhy z této smlouvy. Ručení dráhy ze smlouvy nákladní jest mnohem přísnějším, než ručení ze smlouvy schovací, jest však přizpůsobeno technickým možnostem železnice. Dráha jest hromadným dopravním ústavem a nemůže věnovati každému jednotlivému zboží takovou péči, jaké by pro svou různou odolnost všem možným nebezpečím potřebovalo. Podle §u 86 (1) čís. 4 žel. dopr. ř. neručí dráha u zboží, které svou zvláštní přirozenou povahou jest vydáno zvláštnímu nebezpečí, že utrpí poškození vnitřní zkázou, za škodu, která vzejde z takového nebezpečí, neručí tedy dráha za škodu vzniklou zmrznutím zboží v době mezi jeho převzetím k dopravě až do jeho vydání adresátovi, a to bez ohledu na to, zda zmrzlo zboží na železničním voze či ve skladišti. Jest ponecháno straně, by své zboží opatřila tu i tam před mrazem sama. Je-li však dráha prosta povinností opatřiti před mrazem zboží uložené ve skladišti za účelem splnění smlouvy nákladní, nemůže býti u ní předpokládána vůle, zavazati se k takovému opatření u zboží, jež bylo uloženo v jejím skladišti sice v souvislosti se železniční přepravou, ale jen na základě smlouvy schovací, jak se stalo v tomto případě. Nedostatek takové vůle na straně dráhy byl pro žalující stranu poznatelným nejenom ze známých jí předpisů o ručení dráhy z nákladní smlouvy, nýbrž i ze zařízení skladiště, do něhož sama zboží naložila, a jež nebylo nijak před mrazem chráněno. Žalobkyně byla dokonce varována, by zboží pro nebezpečí zmrznutí nechala na voze, a přiznala mlčky svou vlastní povinnost opatřiti zboží před mrazem, tím, že je sama, arci nedostatečně, obložila slámou a mořskou trávou a přikryla. Nelze proto uznati, že se dráha schovací smlouvou, jež dle vlastního tvrzení žalobkyně byla učiněna jen konkludentními činy, zavázala chrániti zboží před nebezpečím zmrznutí, a nelze ji vůbec, pokud se jinak výslovně nezavázala, uznati za povinnou ručiti u zboží, uloženého do jejího skladiště na základě smlouvy schovací, ale

v souvislosti se železniční přepravou, za nebezpečí, za něž neručí podle železniční smlouvy nákladní.

Čís. 5341.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Měl-li po služební dobu zaměstnancovu pozemkový majetek zprvu ve své režii vlastník a po té pachtýř a domáhal-li se zaměstnanec v době, kdy majetek byl v pachtu, zaopatřovacích požitků na vlastníku, jenž mu je přiznal za dobu u něho (vlastníka) ztrávenou, jest zaměstnanec oprávněn domáhati se na vlastníku zaopatřovacích požitků dle zákona čís. 130/1921 jen vzhledem ke službě, u něho ztrávené a dle postavení, jež u něho zaujímal.

(Rozh. ze dne 6. října 1925, Rv I 913/25.)

Žalobce byl od roku 1883 zaměstnancem na velkém pozemkovém majetku žalovaného, bývalého hraběte. Dvory, na nichž žalobce sloužil, měl zprvu v režii žalovaný, po patnáctileté službě žalobcově dvůr, na němž právě žalobce jako poklasný sloužil, byl nadále propachtován, a žalobce stal se za pachtu šafářem. V roce 1917 domáhal se žalobce na žalovaném zaopatřovacích požitků a bylo mu výnosem ze dne 14. listopadu 1917 poukázáno výslužné »za léta v hraběcí službě ztrávená«. Žalobce setrval i po té ve službě, až byl roku 1924 novým vlastníkem propuštěn. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném placení zaopatřovacích požitku dle zák. čís. 130/1921 a to vzhledem k čtyřicetileté době služební a vzhledem ku svému postavení šafáře. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e přiznal žalobci služební požitky vzav za základ pouze patnáctiletou služební dobu žalobcovu a postavení jeho poklasného. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalobcovu napadený rozsudek potvrdil. D u v o d y: Žalovaný poukázal žalobci na jeho žádost »za léta v hraběcí službě ztrávená« roční pensi 336 Kč k měsíční výplatě po 28 K pozadu, počínaje dnem 1. prosince 1918. Vychází to z výnosu žalovaného ze dne 14. listopadu 1917 a z přípisu ústřední kanceláře žalovaného ze dne 11. listopadu 1918. Správně poukázal prvý soud k tomu, že v první listině, která jest adresována pouze na ústřední kancelář, je uvedeno, že si žalovaný pro případ, bude-li žalobce i dále sloužiti, vyhrazuje výměru pense změnití, nebo ji i dočasně zastaviti, že však v druhé listině, která je adresována žalobci, se o výhradě takové nečiní zmínky. Z toho jde, že žalobce nebyl dán žalovaným do pense, nýbrž, že byla mu pense poukázána pouze za léta, ztrávená v hraběcích službách. Žalobce také nepřestoupil dle zjištění prvního soudu do neaktivního poměru, nýbrž zůstal i nadále ve službách ve dvoře Ch. u nájemci tohoto dvora až asi do července 1924, kdy byl propuštěn ze služby V-em, který dvůr ten koupil. Do jaké kategorie podle tabulky k zákonu čís. 130 z roku 1921 má býti žalobce, na něhož vzhledem ke shora uvedenému vztahuje se zákon tento dle ustanovení jeho §u 1 písm. a), zařazen, dlužno posuzovati dle §u 10 téhož zákona podle poslední skutečně vykonané služby. Je správným tvrzení odvolatelovo, že poslední takovou službou rozumí se poslední služba zaměstnancova na velkém pozemkovém majetku. Poslední službou žalobcovou na velkém pozemko-